

9237

9237

බර නම ගබ සක

හෙවත් සත්ත සහිත

බාරග කාව්‍යය.

—)::*(--

අත්තරගම රාජගුරු පබ්බතන්ගේ

ගීතාවු

කරතොට ධර්මාරාම

නායක ස්වාමීන් වහන්සේ විසින්

රචනාකොට

රාජාධිරාජසිංහ මහා

වෙහ පිළිගත්ව

ඇම. ඩී. ඩී. කරුණාතිලක

විසින්

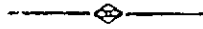
කාගල්ලේ

“විද්‍යාලය” සන්නාලයෙහි

මුද්‍රණය කරන ලදී.

1923.

සා ඥාපන ය.

බරතම ගබසහ යන මෙම ප්‍රබන්ධයේ කතීයානුක කරතොට
ධර්මාරාම ස්වාමීන් ගැන වැඩිදුර විස්තර නොකළාට සියලුදෙනා
අතරම ප්‍රසිද්ධි. රාජධිරාජසිංහ රජතුමාගේ පණිනින භාවයද
එසේම කවුරුන් දැනිති. එම නරජනිතුමාට ඔප්පුකර ගම්වරයක්
ලැබීමට තරම්වූ මෙම ප්‍රබන්ධය කෙතරම් උසස්ද යනු පහසුවෙන්
භාවවුම් අවබෝධවන බැවින් ඒ සඳහා නොවෙහෙසෙමු.

මුත්වහන්සේ කෙරෙහි රජතුමා කෙතරම් පැහැදුණේද යනු
මහ සංඝයා ඇතුළු රාජපිරිස මධ්‍යයේ ප්‍රකාශකර තිබෙන මතු
දක්වන කවිය ගැන සිතනකල පෙනීයයි එනම්:—

ක ර තොට දමරම් නායක යනිඳු හ ට
ක ර දෙ ට මෙමා බුහුමන් කරපු හැටිය ට
ව රි යෙ ට ගෝලනමකටඔබගෙ යමෙකුට
ව ර ද. ට යමක් නොකරවී මින් ඉදිරියට

තවද මුත්වහන්සේ විසින් කවී සිළුමණ
ඉල්ලා යැවී කවියක් මෙසේයි.

රු ක ලා, කොවුළු, ලිසිට, තැළුවා, සෙමි න
පැණ ලා, හිය මෙගණ සයමැද වණ කෙමේ න
ද න ලා මෙනම සුත්පොහ විමසා සොදි න
නු මු ලා සිවළුවනු අපවෙන මෙහි මෙදි න

මුත්වහන්සේගේ අපවන්ඞීම ගැන එවකට
සිටි පබ්බතමෙකු විසින් කල ප්‍රබන්ධයක්.

දි නි දු සාසන ඉවන් මුදුනහ සියහ මැසිතුරු සලවැ දේ
සි නි දු සද්දම් අමා නිරණින් සුදන කුමුදිළු කරන දේ
ප සි දු දමරම් මෙයනි තරිදු උදව් බබලන ස දේ
මි රි දු මිරපල හැවින් අල්ලාගනිය තමනින් කීවර දේ

(සෙලසා)

මෙම පොත මීට ප්‍රථම මුද්‍රණය කර තිබුණු නමුත් දැනට සොයා ගැනීම දුස්කරව තිබෙන බැවින්ද පුද්ගල පොත් වලින් හැකි පමණක් සොයා මහජනයා ඉදිරියේ නැඹිම අපට ඉතා සතුටක් බැවින්ද මෙසේ මුද්‍රණය කළෙමු. එසේ වුවත් විකිණීමේ බලාපොරොත්තුවෙන්ම වඩා ප්‍රයෝජනයක් නැති අව්‍යක්‍යයන් විසින් ප්‍රබන්ධ කරන පොත් දස දහස් ගණන් පහසුවෙන් විකිණීමට හැකි නමුත් මෙබඳු පොත් විකිණීම ඉතා දුස්කර බැවින් කොපි සාලනයක් මුද්‍රණය කළබව සැලකිය යුතුයි.

නවද මෙහි අගට රටේ වඩා ප්‍රකට නැති පුද්ගල කියමන් සාලනයක් ඒවායේ කතා වර්ගයන්ගේ නම් සහිතව අපේ හැඟීමේ හැටියට ඉතා පුරාණඒවායින් පවත්ගෙන ක්‍රමයෙන් යොදාගත.

ඒවායින් රැජිණ්දර්ශිංහ රජතුමාගේ කවිය සහ අනුරේණේ කවිය ව්‍යවහාරයේ ආ ඒවාය. කල් යාමෙන් ඒවා දත්තා ඥය නැතිවිය හැකි බැවින් මෙහි යෙදීම. අනිත් සියල්ලම පොත් වලින් උපුටාගත් ඒවාය.

බාරණ කාව්‍යය.

- 1 සිසි සිසි දසල'නිනි'නිනි නිරජ ලල ල ල
- සිරි'වල දියන වසවමු සිනද කුස ක ල
- සිදි බව ගිමණ රත්'නගමිණ පඵන ස ල
- සිරිගන නිරත නමදිමි නවණකු වත ල

1. සිසි, ව්‍යුහාව බලුමු; සිසි, සිතලමු; දසල, කරුණා සිත් ඇති; අණඉනි, සතියන් (හව බකුකයෙන්) මුදන්තාවු; නි ප්‍රඥ නමැති; කි, ගංගාවන්ට; නිරජ, සමුද්‍රය වැනිමු; ල, (සව) විභව සන්තානයෙහිමු; ල, ලාමකතිය; ල, විභවයෙන්; අල, දුරකළාවු හෙවත් සකල කෙලයෙන් නැසුවාවු; සිරි, (අනොප ම බුබ) ශ්‍රීන්; අවල, ගැවසි ගත්තාවු; දියන, ලොක නායක මු; වස, (කාම) වගගතිය; වමු, උද්භිරණය කලාවු; සිනද, (ගෙන සිත) සෙනගයද; කුසකල, ජේදනය කලාවු නොහොත්; කුස කල, කුසරජ කාලයෙහි; සිනද, සිංහ සමාන සවර ඇත්තාවු; සිදි, විශලවන ලද හෙවත් පහසාරන ලද; බවගිමණ, සංසාර නමැති ශ්‍රීමම ඇති; රත්අනගමිණ, අභිප්‍රාප්ති දයක අතසී මාණි ක්‍ය රතනයක් බලුමු; පඵ, නිපුණමු; නොහොත්, පඵ, ප්‍රකාශි තමු; නසල, අකල්පමානමු; නවණකු, නගරවණිනා සත්‍රිවණි. නා(දිය) නොසාරන්තාවු; වකල, විසානමු; හෙවත් ලොකප්‍රසිඛ මු; සිරිගන, සමුඥ රජේන්තමයාණන්. වගන්සේට; නිරත, අත වරතසෙන්, නමදිමි, (හක්ති ප්‍රමානී හාරවනතොන්තමාංගය කරණනොටගෙන සාදරයෙන්) නමස්කාර කෙරෙමි.

- 2 න වරද නවස සිරි පතල මණි මත ර ක
- තරමණ නතණ වසුලව නමසු පස ස ක
- තත සද දමන තල'සති රිසිරු නද පි ක
- තවකු සනද පුරණ රසු නමදු විත ය ක

2. නවරද, නිරවදුමු; සිරි, (සකල රජ්ජ) සමපතියෙහි; තවස, වසගනොමු නොහොත්; වරදන, (සතරමයා නිධානගත මුසනා මාණිකාදි) උතුම්බනයෙහි; වසන, වසගනමු; මණි, සිතු

මේ රුවකක් මෙන්; පතල, ප්‍රසිඬවූ; මහරක, මනෝසංරක්ෂණය කරන්නාවූ; තරමණ, (කිසිවෙක්හි) තොරැලෙන්නාවූ; නතණ, තාණණ රහිතවූ; අව, (සතර) අපාය; සුලව, මනාකොට සිටුණාවූ; ඩම්සු, මාත්සයවී රහිතවූ; පසසක, (දිව්‍යං වස්තුරැදි) පස්ව වස්තුව් ඇත්තාවූ; නතසද, වස්තුං වස්තුරැදි වූ ශ්‍රී ඇති; දමන, (පුරුෂ) දමනවූ; තලඅසනි, තාගෙඤ්ඤත්ව වෙවත්තාත්පයවීයෙන් සියලුසත්වයන්ට; ඊසිරැ, (අනෙකානාවතවූ) රූපශ්‍රීඇති; නදපික, කුරපික නාද ප්‍රතිභාහ (මධුර) සවර ඇති; නව අනුස, ක්ලෙශානුසය රහිතවූ; නදපු, දඪී රහිතවූ ගෙවත් ශාන්තවූ; රණරසු, (ශ්‍රී ශරීරයෙන් නිශීත) සවණී රග්මි කදම්බයක් ඇති; විතයක, විතායකවූ සවීඤ රුණ්ණතමයාණන් වෘත්තේට; නමද, (සාදරයෙන්) නමස්කාර කරවැ.

3 ගත යදි සනොස දගනුත දවනි දමන	ද
ගරු පිසු වලු වතර සන නව ගනන'ම	ද
ගණ නද තකල නපියසි තරන නප'ප	ද
ගග ගග නරනි සස සස තජර දද ද	ද

3. ගත යදි සනොස, ගන්තාලද යාවක සනතුඡ්චතා ඇති නොහොත් ගත් අයදි ප්‍රතිශ්‍රතණය කරණලද (බ්‍රහ්මදීන්ගේ) ආරාධනා ඇති; සනොස, (වතුර්විධ සන්තොඡයෙන්) සනතුඡ්ච වූ; දගනුත, ජගත් ප්‍රසිඬවූ; නොහොත් සංසතුතවූ; දවනි, ජවන ප්‍රඤ ඇති; දමනඅද, (ක්ලෙශාපගමයෙන්) දමනවූ විතන සනතා නඇති නොහොත් දම්අනද, සබ්මාඤ්ඤයකවූ; ගරුපිසු, ගච්ඡස්ඤ් ජනයකලාවූ නොහොත් ගරුපිසු, මාතා පිතා ගුරුවරුදීන් පුදන සුලුවූ; තර, මනුෂ්‍යයන්ට; සන, ස්තෙහඇත්තාවූ; නොහොත්; තරසන, සත්වයන් (නිවන් සැපතීන්) සනහත්තාවූ; නොහොත්; තරසන, අරසසවරූප නොවන්නාවූ; නවග, වඪී නොවන්නාවූ; ගෙවත් සාමාග්‍රි භාවය කැමති වන්නාවූ; නොහොත්; නඅවග, අපාහන නොවන්නාවූ; අමද, නිවිණ්ණාමන දයකවූ; ගණ නදත කල, ගණයා සංනොඡකලාවූ; නපියසි, ග්‍රාමඟන්; ගෙවත් කෙත් වත් නාත්තාවූ; නොහොත්; ගණනදත, (ආයවීගණ සමසයාම) පුත්‍රකොට ඇති; කලණ, කලාණ ධර්මයෙහි පියඉසි, ප්‍රියෙව්ඡා ඇති; අනපඅපද, අනලාවූ විපත්තීන්; ගරන, දුරැකරන්නාවූ; අභිඅග, (සකල) සත්වයන්ට අභුවූ; අගග, (සංසාර) කොටි ප්‍රාථව වූ; ගෙවත් නිවිණ්ණ පුරයට පැමිණියාවූ; තරනි, ආලය රහිතවූ;

සසසස, ප්‍රශස්තයන්විසින් ප්‍රශස්තවු; තජර, ජර්ජර්නවු; දදදද, දයකාතිදයකවු; නත, සඵඥයන් වහන්සේට; වදුව, නමස්කාර කරව.

- 4 ලල ලල විදසි කක'කක න'ගන දද ද ද
- ලක සත දුරම රසසිය බිදම'නම ප ද
- ලස නව'සිදසෙ න සදන සවන'මන ප ද
- ලකුඵණු නිදි සමපන මි සකණ දන න ද

4. ලල, (නමන් වහන්සේගේ) විනතයන් අනුයන්ගේ විනතය; අලල, ආලොලනය කරමින්; විදසි, විශෙසයෙන් දක්නා වු; දද, අඥනයන්ට; දද, ධජකොට ඇති; නක, නුත්මිතඤ්ඤ මේ ශරීරය; අකක, අකක්කොටද; ගෙවන් මදට දෙකගමාරක් කොටද; නඅගන, අගය නොකරන්නාවු; ගෙවන් කදලිය කකොපමාදිත් කිසාරකොට දක්වන්නාවු; ලකසත, ලසණ ශාස්ත්‍රයෙහිදෙ හෝ නොහොත්; ලකසත, පාපවිණි හින සන්මියන් කෙරෙහි; දුරම, ඇළමි නැත්තාවු; අබිදම, අභිධම්ම සම්මනිවු; රස, අඤ්ඤයදෙ හෝ නොහොත් ධර්මසය; පය, ප්‍රියවු; දෙහෝ නොහොත් පානයකරන්නාවු; නවසදසෙ, අභිනව පුණ් වඤ්ඤා මෙන්; ලස, බබලන්නාවු; නසදන, අනගායනීවු; නොහොත්; නසදන, පාපප්‍රතිවිජාදක නොවු; නොහොත්; නසදන; (ලොකයෙහි) පහවු; ඡදනයන් ඇති; අමතපද, නිව්ණාපාන ප්‍රදනය කරන්නාවු; කුඵණුනිදි, කරුණාවට නිධානවු; ල, සිත් ඇති; සමපන, මනාවු අපීණ සමාධියෙහි; විසකණ, විවසණවු; දනනද, (ක්ලෙශයන්) ජයගන්නා ලද සිත්ඇති; නොහොත්, දනනද, සන්ධිසන්තොස කරවු; සවන සඵඥයන් වහන්සේගේ; පද, ශ්‍රී වරණ. සුග්මය; නම, (සාදරයෙන්) නමස්කාර කරව.

- 5 නිච්ච ගම් දමන නව'නිච්ච දරිසි හණ සි ස
- නිව න දියදද පලසර දන හිඤ ස ය ස
- නිසග ම'රග සිරි'පුල නවදු වගර'පු ස
- නිවරණ නිමද සිව නර නව සදන න ස

5. නිච්චගම්, නිමාකරන ලද (සංසාර) ඝමන් ඇති; දමන, (දම්ම සුත්තන්) දමනය කරන්නාවු; නවන ඉපු, ක්ලෙශ තාප නෙව්ණ ඇති; නොහොත්; ඉපු, ඊජ්ඣා විනයගන්; නවන, පාප නය කරන්නාවු; දරිසි, (සියල්ල) දක්නාවු; හණසිස, නාමණාව

සිස්කලාවු; කිවන, (ක්ලෙශ පරිලාභ) කිවන්නාවු; දියදද, අම්
 මුඩරෙපමවු, නොහොත්; දියදද, (තුන්) ලොවට නැගු ධජයක්
 හා සමානවු; පලසර, කම් ඵලානුසම්භවය කරන්නාවු; නො
 හොත්; පලසර, (මාගීඵල සංඛ්‍යාත) සාරඵල ඇති; දනතිනු,
 (සමය) ජනයන් විසින් සංයතුවු; සයස, සවකියවු යසස්ඇති;
 කිසගම, (ක්ලෙශ) සංගම විරහිතවු; අරහසිරි, පුජ්‍ය ශ්‍රියාව;
 උසුලන, උද්වහනය කරන්නාවු; ගරා, ගෞරව්‍යව්‍යාජිතවු; නො
 හොත්; ගරා, (සියලු ලොවට) ගුරුවු; අපිස, අලොච්ඡ්‍යවු; කිවර
 න, පහවු ආවරණයන් ඇත්තාවු; වෙවත්; කිරුවරණවු; කිමද
 මදරහිතවු; සිවන, නිව්‍යාණයට නායකවු; අරණවස, ආරණ්‍යවා
 ස ඇති; දනන, ධ්‍යානානනය; හෙවත්; ධ්‍යාන නමැතිආභාරය;
 අස, අනුභව කරන්නාවු; නොහොත්; දනන, ජයග්‍රහණය කර
 න ලද; අස, ආභාසංඛ්‍යාත නාමණා ඇති සමීඥයන්වහන්සේට;
 වලුව, (භක්‍යාදරයෙන්) නමස්කාර කරව.

6	සිලවන ගණ නදන දසනප නිදි සු ද	ග
	සිව බග නපුන රමසනු වලුව ය'පිණ	ග
	සිරි දිරි සරස වර න'වනද වහරා ණ	ග
	සිසි'සිසි න දන නන'නන දුමිද'ගග'ග	ග

6. සිල්අවන, සිල පාලනය කරන්නාවු; ගණනදන, සවි
 ගණනා සනතුමට කිරීමෙහි; අදහස, ආධ්‍යාස ඇති; නොහොත්
 ගණන; ගණනායකවු; දනදස, දනාධ්‍යාස ඇති; නපනිදි, න
 පොතිධානවු; සුදග, (නිදේෂවු) ශ්‍රී ගරිර අවයවයේ හෝ නො
 හොත් විගුඩ බෞධ්‍යාංගඇති; සිවබග, නිව්‍යාණභාවිවු; රමසනු,
 සත්‍රිත් කෙරෙහි ස්තෝත්‍රයක් නැති; නපුන, නැවත නොමඇත්
 තාවු; අස, සැපතින් හා; පිණ, පුණ්‍යයෙන්; අග, අග්‍රවු; සිරි, (බුඩ
 රජ්‍ය) ශ්‍රීය; දිරි, දරන්නාවු; සරස, රූපරම ධර්ම සහිතවු; වර
 ණ, වලකනලද; වනදව, නාමණ ධාවනය ඇති; හරාණග, (මාදු
 තරාණවු) ගරිරාවයව ඇති; සිස්ඉසි, ස්‍යයවනලද (පාප) ඉවිඡ
 වත් ඇති; සිනද, (අහිරා) සිංහනාදිවු; නන්අණන, නොයෙක්
 ප්‍රාණින්; අන, නිව්‍යාණ ප්‍රවේසනය කරන්නාවු; දුමිද, බොධිදුම
 මුලයෙහි වජ්‍යාසනාරූචිව වැඩහිද; අගග, පාපප්‍රහානය කොට;
 හෙවත්, සකල ක්ලෙශයන් නසා; අගග, (ලොකා) ග්‍රහාවයව
 හෙවත් සමසක් සම්බුධිවයට පැමිණියාවු ඒ බුදුරජාණන් වහන්
 සේට; වලුව, (ආයුච්ඡාදි වතුර්විධ ආනිසංස ප්‍රතිලාභය විඤ්ඤ
 සාදරයෙන්) ප්‍රණමය කරව.

7	දද'ද'ද රජන සස සස නිරන් ගග'ග	ග
	දප'පන නරහ සිය පිණ ලකුණ දන න	ග
	දම නත ගවන නසරණ වලුව සුපිරු	ග
	දන මද නිවද නනුගද සනොස දියත	ග

7. දද, විඤ්ඤාමුත්මණයන්ගේ; අද, විභවයෙහි; අදරජන, ලක්ෂණ ප්‍රකාශන ප්‍රශ්න ව්‍යාකරණාදී කාරණයෙන් ආදර නිපද වන්නාවූ; සස, ප්‍රගසනවූ; සස, වතුරායනී සත්‍ය ධර්මයන් ඇති; නගග, සුතෙරු පඵතයාමෙත්; නිර, සිරිවූ; අගග, නිෂ්පාදි වූ හෙවත්, පවි කැපුවාවූ; දප'අපන, (ක්ලෙශාදී) දපී දුරුකලාවූ; නරහ, නිරහසවූ; හෙවත් රහසිනුදු පවි කොකරන්නාවූ; සිය පිණලකණ, ගතපුණ්‍ය ලක්ෂණධරවූ; දනනග, (සමසන) ජනයා ව අග්‍රවූ; නොහොත්; දනනග, අනංගයා ජයගන්නාවූ; දමත්, සමමියත්; දන, සතියන්ව; අගවන, අවබෝධ කරවන්නාවූ; නසරණ, ප්‍රාණවධ නොකරන්නාවූ; නොහොත්, අණසරණ සතියන්ව පිහිටවූ; සුපිරු, (ලක්ෂණ ව්‍යඤ්ජනයෙන්) සම්පුණ්ණවූ; අග, දෙහග්‍රී ඇති; නොහොත්, සුපිරු, මනාකොට පුරනලද; අන, (සොසානි කාංගාදී) බුතාංග ඇති; දන, (කාකාධිකාර) ජන යන්ව; අමද, නිඵණාමාන දයකවූ; නිවද, නිව්වන ඇති; නො හොත්; දනඅමද, බොහෝවූ ජනයාගේ; නිවදද, නිවනලද විභව සනතාන ඇති; නනුගද, පතලාවූ ව්‍යක්ත වචන ඇති; නො හොත්; අතනුගද, (ගිතුණ්ණාදී) අරිරාබාධයක් නැත්තාවූ; දිය නග, ජගතෙඤ්ඤාගව; හෙවත් බුදුරජාණන්වහන්සේව; සනොස, (විභව) සනෙනාමයෙන් යුක්තව; වලුව, නමස්කාර කරව.

8	කයන විදුමන සුරතර පුදන සනුව	න
	කපිදන රුසිරි නිසලන නමද දසුන	න
	කස'සප සු මන වල සුව නත නතමර	න
	කරනම නිමල නපරිසි සවන දරව	න

8. කයන, ක්‍ෂයනොවන්නාවූ; විදුමන, පණ්ඩිතමත්ඇති; හෙවත් අක්‍ෂය ප්‍රතිහාන ප්‍රඥ ඇති; නොහොත්; කයන, අගසි න් යන්නාවූ; විදුමන, (සාඛි විධාදී) විද්‍යාවත් දන්නාවූ; සුරතර පුදන, දිව්‍ය මනුෂ්‍යයන් විසින් පුදන ලද්දවූ; සනුවණ, ඡවි (අ සාධාරණ) ඥාන ඇති; කපිදන, කාය පිධානය කරන්නාවූ; හෙ වත් ත්‍රිමණ්ඩල ප්‍රතිවිදානය කොට සිවුරු වලදනාවූ; රුසිර, (වාචිං ශක්වර මහා පුරුෂ ලක්ෂණයෙන් හෙබියාවූ රුපග්‍රී ඇති;

කිසලන, (ලාභා ලාභාදි ලොක ධම්මයෙහි) නිශ්චලවු; නමද, (පුරුෂ මදදි) මදරහිතවු; දසනන, දසවිධ සද්ධන්වල ඇති; කස, කෘෂි කම්මයා (නපුපවාරවු ගොරසෂාවණික්) කමාදිය; අසප, අසක් ප්‍රායකොට ඇති; පුඹන සෞමිනසා චිත්තයෙන් යුක්තවු; වලසුච, වනාන්තර (වාසය) සැපකොටඇති; නතණ, තෘෂ්ණරහිතවු; නමරණ, (සුනර්භව විරහිත බැවින්) මරණ නැතාවු; නිමල, (ක්ලේශමල විරහිත බැවින්) නිමලවු; තපරිසි, කෙලෙසුන් නවනු කැමතිවු; දරවන, තෘෂ්ණාවිදරණය කලාවු; සවන, සඵලයන්වහන්සේට; නමකර, (භක්තසාදර චිත්තයෙන්) නමස්කාර කරවූ.

- 9 ලතවනු නවන මිදිමන නරණි න'ගරි සි
- ලසනලු පණම් ගතගරන මහිව බදි සි
- ලක සකුදන සිමුව සවන ය දිලව රි සි
- ලල ලල ජරති නිතිනිති ලයද සිසි සි සි

9. ලතවනු නවන, චිත්තසන්තාපි නොවන්නාවු; මිදිමන, (කෙලෙසුන් තෙරෙන්) මුක්තවු සිත් ඇති; නොහොත්; මිදිමන, (සතියන් සංසාරයෙන්) මුක්තකිරීමෙහි පැවතී චිත්ත ප්‍රවාහනි ඇති; තරණි, (සංසාර ප්‍රහරණයට) නාවුකාවක් වැනිවු; න අග රිසි, පාපයට නොරිසිවු; නොහොත්; අනගරඉසි, අනගායනීභාව ය ඊජ්ඣිතවු; ලසනඅල, බබලන්නාවු ශ්‍රී ගරිරලොක ඇති; ගණ ග, ගණ ප්‍රධානවු; අරණ, (ක්ලේශ) යුධ රහිතවු; මහි, චතුර යනි මාච්ඡන් ඇත්තාවු; නොහොත්; රණ, (කුක්කුට වුවටකාදි) යුධයන්; අමහි, නොබලන්නාවු; නොහොත්; අමහි, සබමා මෘතගායනා ඇති; අවඅබද්‍රසි, (සතර) අපායෙහි නොබැදීම කැමති වන්නාවු; ලක සකුදන, අලංකාර සංස්කෘතාභාසාස ඇති ජන යන්ට; සි, සිංහවු; හෙවත් උනතමවු; මුව සවන, මොහ වසග වන්නාවු; යදි, යාඤ්වෙහි; ලවරිසි, සබල්පවු ඉච්ඡා ඇති; හෙවත් අකැප ආරාධනා පිළිනොගන්නාවු; නොහොත්; ලකසකු, ලක්ෂ සංඛ්‍යාවු; දන, ජනයාට; සිමුව, සිංහ මෘග සමාවු; යදි, යාව කයන්ගේ; රිසි, ධනෙච්ඡාව; ලව ඡේදනය කලාවු; ල, චිත්තයෙන්; ලෝ, මලාකය; අලල, අලලාබලන්නාවු; අජර, තුන්ලොවට ගුරුවු; අණිනි, ප්‍රඥප්ති ආ ආඥව කරණකොට ගෙන; නි, සතියන් මොක්ෂයට පමුණුවන්නාවු; නි, ප්‍රඥවට; නිලය, වාස හව නයක් වැනිවු; අද, සිත් ඇති; සිසි, සිහි ඇත්තවුන්ට උතුම්වු;

ඉසි ඉසි, සෘෂිත්ව සෘෂිවු; සවන, සඵලයන්වහන්සේට; පණම්,
(හඤාසාදරයෙන්,) පුණාමය කෙරෙමි.

- 10 ගඟ' ගඟ දමිල නන නන තදන සිසි සි සි
- ගණරුන වදන වනරව සරසරි දිරි සි
- ගණ පියවලව කුසමර නපුන ගබව සි
- ගද සුදිතිපත සදන දන නගන වල සි

10. අගඟ, දුක් නසන්නාවු; අගඟ, අග්‍රානි අග්‍රවු; දමිල ධමා
ධිපතිවු; නොඅණන, නොයෙක් සත්‍යයන්ගේ; නන, වක්‍රයන්
ගෙවත් මුහුණු; අදන, (තමන්වහන්සේ දීශාවට) ආකෂිණය ක
රන්නාවු; සි, (ධවල දසන රග්මි කදම්බ පරිවෘත්ත ශොභණ) සි
නාආචි; නොහොත්; නන, නානාවිධවු; අණන, සත්‍යයන්විසින්;
තදනසි, කරණලද සනෙතාස සෙවන ආචි; සඉසිසි, අවිච්චවු
සෘෂිත්ව සෘෂිවු; ගෙවත් උතුම්වු; ගණරුන වදන, මෙසධිවති ස
මාන බස් ආචි; නොහොත්; ගණරුන වදන, අභියෝග් අචිරල
වු වචන ආචි; සරසවන, රස සහිත වන්නාවු; රව, ගබ්ද ආචි;
ගෙවත් මධුරෙදර නාදආචි; රිදිදිසි, මනෝඥවු සෘඪිආචි; නපු
න ගබවසි, නාවන ගච්චාසයක් නැතනාවු; ගෙවත් පුනච්ච
රහිතවු; ගද, (තමන්වහන්සේගේ මුල ආභානුග්‍රහ ශුඛමාගහික)
වචනයන්; සුදි, පණ්ඨිත ජනයන්ගේ; නිපත, (ගබ්ද) නිෂ්පතති
යට; සදන, සාධනවු; ගෙවත් කාරනවු; දනනග, ජනාග්‍රවු; නො
හොත්; දන අනග, මකරධිවජයා ජයගත්තාවු; නවලසි, නොගි
දු භාවය විරහිතවු; ගණපිය, ගණයාව ප්‍රියවු; නොහොත්; ගණ
පිය, ජනසංගණිකා රුමයෙන් දුරවු; නොහොත්; ගණපිය, සං
සචිත්‍රවු බුදුරජණන්වහන්සේට; අනුසමර, (ගුණානු) සමරණය
කොට; වදව, (හකනි ප්‍රෙමයෙන් සකසා) තමස්කාර කරව.

- 11. සනත දසවණ' රණවසි දමනි කරව නි
- සපිරග වදව නලසු රිසිහරමග ස නි
- සයස නුතිත දරසල පදද යදිතව නි
- සසිත නසිරිද සුතිවන නමද මග්‍ර නි

11. සනතද, කණ සනෙතාස කරන්නාවු; නොහොත්; ස
නතද, සකල ලොකවාසීන්ගේ සිත් සනසන්නාවු; සවණ (චී
ල පිතාදි) සචි වණසන බුඬු රග්මින් ආත්තාවු; අරණවසි, ආර
ණවස ආචි; දමනි, ධම්මාසාය ආචි; කරවනි, නිශ්ශබ්දවු; නො
හොත්; කර අවනි, මනුෂ්‍යයන් පාලනය කරන්නාවු; සපිරි අඟ,

සම්පූර්ණවූදෙහ ශ්‍රී ඇති; නොහොත්; සපිරි අහ, සම්පූර්ණකොට පුරනලද බුකාංග ඇති; නලපු, අනංගයාගේ; රිසි, ඉවතාව; හර දුරු කලාව; මගසනී, මානිභාවනා හාරකොට ඇති; නොහොත්; මඬි අසනි, නිරේධා මානය අනුභව කරන්නාවූ; සසස නුති නද, යසස්සභීතවූ සතුනි සොභා ඇති; රහලප, (අව ව්‍යචන ර සොපෙන) මධුරලාප ඇති; යදි, යාවකයන්ට; නවති, ඕරු නොවන්නාවූ; දද, අභිප්‍රා ජීවයකවූ; සසි, ශාඛාසිංහවූ; නත, ලොක නාචවූ; සිරිද, ලොකිකලොකොතනරසාපදයකවූ; සුනිවන, සුනි වසනු වූ; හෙවත් හෙමිවූවසා මොනවට අදනාවූ; නම, වාන්ද සුනු වූ; නොහොත්; නම, (සියලු ලෝවැසියන් නමක් වහන්සේ කර) නමන්නාවූ; දමි, (නවලොකොත්තර) ධම්මන් ඇත්තාවූ; නොහොත්; දමි, දමිනවූ; අගමුනි, (ඡවිවිට මුනිත්ට) අගමු ඒ බු දුරුණන් වහන්සේට; වදුව නමස්කාර කරව.

- 12 දනනද නකස විනප මසදිති නුලු කු ල
- දපන මනවස නදසන සෙද සවනස ල
- දපම නමද සියපි සර මරදු න සක ල
- දද දද නගණ කහ කක සිදපි ලල ල ල

12. දනනද, ජනානන්ද කරවූ; නකස, කාමි කම් රහිතවූ නොහොත් නකස, (රුහාදි කෙලෙස්) කසට රහිතවූ; විනප, අ නලපවූ; අමඅස, අමානා නුභව ඇති; නුලුකුල, ලුසුකොවූ කුලයෙ හි; හෙවත්; ශාඛාසර වංශයෙහි; දිනි, ජනිතවූ; නමන්දප, න මන් වහන්සේගේ චියි සංඛ්‍යාත දපියාගේ; අවසන දසන, (බු ධිකියට පාමිණිමෙන්) කෙලවර දුටුවාවූ; නොහොත්; නමන්ද ප, නමන් වහන්සේගේ සමම වචන සංඛ්‍යාත ජලපනය; සවන සලසෙද, ශ්‍රවණය කරන්නාවූ ඇසිල්ලෙහි; අවසන දසන, (හව) නොපිය දක්නාවූ; හෙවත් නිච්චාණයදක්නාවූ; දපම, ප්‍රමාණවූ ව න ඇති; හෙවත්; මිනනාණිවූ; නොහොත්; දපමම, වචනා මාන ඇති; බියපිසර, (සකල සංසාර) හයදුරු කලාවූ; මරදු, (කණ්ඨා රහි රහා සංඛ්‍යාත) මාරධිනුන්; නසකල, ත්‍රයකකොට හැරියා වූ; දද, (ලොකනුභව අසහාය) ධවජවූ; දද නගන, (ඒ ඒ බුදු මගු ලෙහි සියලු ලොව පුරු කංචනලද) ධවජමාලා ඇති; ක, ජලය; ක, ආකාශය; ක, පෘථිවිය යන සියලු තන්හි පාවති; අක, ඇ ස් ඇති; හෙවත් පෘථිවි සමුද්‍රාකාශාදි සියල්ල දක්නාවූ දිවැස් ඇති; සිදි අපිල, ක්ලේශ නොහොත්; හෙවත් කාමිම සිදිතාලද; ල, විභවසනනාන ඇති; ලල, (අනොපමවූ බුඩ ශ්‍රීන්) ලිලො පෙ න ඒ බුදුරුණන් වහන්සේට; නමද, (ඉතිවිසො හගවා අරහං සමමා සම්බුධොයනාදි බුදුගුණසිහිතිරිමෙන්) කුමස්කාරකරව.

13 ස ක වසිනෙත් දහස් සත්සිය දෙසිව් ව න්
 ල ක සිරි රජදිරජසිස නිරිඳුම ස ව න
 ති ක රජගුරු ගෝලදම් රම් යතිරු ව න
 ස ක කෙලෙ මෙබර කවිගැබිනම් අමුතු ව න

13. සකවසින්, (ශ්‍රීමත් ශක්තරෙණියාගේ) වම්සෙත්; එක් දහස්, එකසහස්‍රයක් හා; සත්සිය දෙසිව් වන, සත්සිය අටක්වූ; සිරිලක, ශ්‍රී ලංකාවයි; රජදිරජසිස, රජුගේ රජසිංහ නම්වූ; නිරිඳුව, නරෙණියාගට; සවන, සවිවැනි වම්සෙයි; හෙවත් සක වම්සෙත් එක්දහස් සත්සිය අටක්වූ රජුගේ රජසිංහ මහරජතුමා ලංකා රජයට පැමිණි සවෙනි වම්සෙයි; තිකරජ ගුරු, රජුගේ මාතෘපියාගේ; හෙවත් රජතුන්වැඩුවකට ගුරුවූ; අතතරගම, බණ්ඩාර නම් මහා කවිඥානමයාණන්ගේ; ගෝල, ගිණුම; දම් රම් යතිරුවන, ධර්මානුකූල යනිඥානමයාණන් වහන්සේ; අමුතු වන, (කාව්‍ය වූයාණන්ගේ) අදි ගිණුමකාව්‍ය ග්‍රන්ථයන්හි නිර්දේශිත කාව්‍ය නාම ගඟ්වකුනම් ප්‍රබන්ධයට වෙනස්ව තිබෙන්නට රචනාකල හෙයින්) අමුත්තක්වූ; බරකවිගැබි නම් බාරග කාව්‍ය ගඟ් තම්වූ; හෙවත් අතර අතට කිසිල එක එක අතකට සිව්පද තුන තුනවශයෙන් සමුද්‍රසොපානම් වානනයෙන් වූ සිව්පද දෙලසක් සම්පූර්ණ කියවෙන හෙයින් බාරග කාව්‍ය ගඟ් තම්වූ; මෙසක, මේවකුය; කෙලේ, ප්‍රබන්ධ කලසේක.

14 මෙතිරිඳු මෙසක තරඹා යිය සකි නිඳු රු
 නෙවිරිඳු කිවිඳු කුල ගෙලෙ බන්පාස සු රු
 පිරිසිඳු මෙනෙත් පල්ලේ බැද්ද ගම්ව රු
 මෙයහිඳු හට පිදි මිහි පවතිනා වු රු

14. මෙතිරිඳු, (යථාතන රජුගේ රජසිංහ නම්වූ;) මේ නරෙණු තෙම; නෙවිරිඳු, නොයෙක් විරැබවූ; කිවිඳු කුල, කවිඥානමයාණන්ගේ; ගෙලෙ, ශ්‍රී ලංකාවයි; බන්පාස, බන්, බදනා සමුද්‍රයාගේ; කෙලේ, ශ්‍රී ලංකාවයි; හෙවත් බොවුවෙයි; බන්, බදනා

ලද්දැවූ; පාසසුරු, මාලයක් වැනිවූ; මෙසක, මේ (බාරය කාව්‍ය
ගඟිතාම) වක්‍රය; සියසකිති, සවකිය අසූන් කරණකොටගෙන;
තෙවත් තමන්ගේ දැසින්; ඉඳුරු, සෘජුව; නොගොත්; ඉඳුරා, යහ
පත්ව; නරඹා, නිරික්ෂණය කොට; පල්ලේ බැද්ද ගම්වරා, පල්
ලේ බැද්දෙයි ප්‍රතිබවූ; (කොලොන්නා කොරළයෙහි පිහිටි) ග්‍රාම
වරයක් හෙවත් පල්ලේ බැද්දෙයි නම්ලත් උතුම් ගමක්; මෙය
නිඳුහව, (යථොක්ක) මේ බමුණුමාහිබාන සිව්වරුන්ගෙන් ව
හන්සේට; මිහිපවතිනාතුරා, පෘථිවිය පවතිනාතෙක්; (ශිෂ්‍යානු
ශ්‍රේණ පරමපරානුගතව භුක්ති විඳීමට) පිරිසිදු මෙනෙන්, පරිපුඩ
විභාසයත්; (උපලක්ෂිතව) පිදී, සුඛකලේය.

බාරය කාව්‍යය නිම.

පා ස සු ම ක්

ත ද ප ද	ගැවුරු සවසක දැනගෙන යෙහෙ	න
ම ද සි ද	පදිඹු නොතහරි මුවරද ලෙසි	න
ග ද න ද	කරන මොරතොට යනිඳුගෙ සව	න
වෑ ද වෑ ද	ඉදිමි සිරිපාසුවල දින දි	න

(රජකිරුණි)

සක්වල විස්තරයේ අමසාන කව

සක්විර	දින විසිදහම හෙර පසි	ඳ
විස්තර	තැනින් දන ඇතිලෙස කි පසි	ඳ
විස්තර	කවුතලින් දුටු එළු බිණ පුරු	ඳ
විස්තර	කවි කලේ මිහිපා හෙරිඳු ස	ඳ

නවත් පොනක අමසාන කව ක්

කිත්	දිගු බින සුසැදු නිති හැමස	ද
මෙත්	මහතෙත් පාමුල මහ යති ස	ද
සත්	වග සෙත් කල සුගනිඳු පද වෑ	ද
සිත්	ලෙස සත්කලේ මොක්සැප්මනන	ද

දහම් සොසි ද කවේ මුල

සියල්	සසර දුක් දුසු භරන බේ	ද ය
විසුල්	දිමන ගජරල කෙසර නා	ද ය

නමනාමාවලියේ දෙවැනි කව

පාණි	සක තිවට මාදම සඩාන	න
පාණි	බරණ ගහනත් නිලහිර කිව	න
පාණි	පුරු විබාකර ගුරු ඉඳු නද	න
පාණි	ලෙව මෙසුර හැම රුකදෙත් තිති න	න

(වල්ගහගොඩ යනිඳු)

පා ද මෙස් ද ස ක්

රුගෙන	මත්ව නිරයේ ලෝදියසෙපි	ඳ
රුගෙන	මත්ව බි කුළුවර හැකක හො	ඳ
රුගෙන	පත්වු සඳ අගනක් කරු රු	ඳ
රුගෙන	මදනාව වූදෙය වේය ඉ	ඳ

(බලවත්තල මහත්මගෝ)

සමාසාර අකාර බිඛිතයක්

සතහම	පද සතර සර සත මහ සල	ස
සතහම	බණ සවන අබරණ කර සක	ස
සතහම	සහ සරණ සරණව කරදහ	ස
සතහම	සහ පවග හරයවමග සලස	ස

(නාහල්ලේ සවංචි)

පු සි බ සි ච ප ද ස ක්

සිතාසිසි දුනින් පුටුව දෙන	ලී සේ
මුවාවට ගොසින් ඉනිබිද අඩන	ලී සේ
මමිම නොවෙයි කල්බැන්දේ පුරුදු	ලී සේ
මාදෙස බල බලා නාඩන්ත රන්	ලී සේ

(සුලව ගෙදර සවංචි)

ආභ්	කුල පරක්කම් තරනිදුගෙන් මෙපි	ට
සි ත්	සුපසන් රජුන්ගෙන් තෙරුවන් තම	ට
කී ත්	සිරි රාජ සිහ තරනිදු ලෙස ලොව	ට
ප ත්	රජ කුමෙක් නැත මේ සිරි ලක් දිව	ට

(සහරාජමත)

බ බුලු	වමින් ගෙලලන ලෙසට කරතු	ට
ම පලු	කනක රන්දම් දෙව්වේ කුම	ට
ල කලු	තරෙඤ්ඤ සිහ හිමි නොලැබෙන කල	ට
ක දුලු	මෙමුතුහර අහ පලදින ලෙස	ට

(ශාංචාරය)

ස නිසා ම ආ නා ම ක්

ති ම කර	හිමි නිසා කත වෙත එන බැව්	න
ම න හ ර	නුබ විමන සුසද සිත ගොසි	න
ගෙනහැර	ඉසපු අසෙතිය කුසුමන් සිරි	න
එ ම ච ර	තුරැතිකර දිස්විය මුළු ගහ	න

(තරෙඤ්ඤ සිහ රජුගේ දෙබම්වල කිවිදු)

ප වෙ ග න ලෙ ස

අදේ වාසු	සහ මලමු වැලකුම	ද
සාද පිපාසා	තිදි කැසි කිවිසුම	ද
වැසන සුවාසක්	කදුලුක් ඇනුම	ද
වමන සම්බවන්	මෙහෙලසය මනනද	

(මෝරුගම්මත)

**ලංසිමේ පිම්බක් හසා බෙල්ල කැඩී මැරී සිටින විට
අ ඥ පේ හි ස මි ස**

සෙල්ල	මට ලංසිමේ ගැසු පිම්බ	ට
බෙල්ල	කැඩී මැරැණා විතරයි දැන	ට
එ ලේ	වෙලා හෙම අනකට කකුලැන	ට
ලෙල්ල	මක් නොවී ගිය එක අහන හොඳ	ට

ම න ව ණි නා ම ක්

ක ම ලේ පුලේ	සුසිසි මුවරද ගෙන ලො ලේ	ලේ
කොටුලේ කුලේ	බමර රණහස සැදි ද	ලේ
සි ලි ලේ නිලේ	මිණෙව් මුකුපට සුදු වැ	ලේ
ල ක ලේ මිලේ	දැනම සිත මිය සුමිපු	ලේ

(නරේ ඥාසිංහ රජුගේ මුදලි තැන්පත් වික්‍රමසිංහ පවිත)

සතු හි ස ක්

නැරිය	වෙනි ක්	වෙණ සරසරස මි	ද න ද
ආරිය	ර දු ක්	හට පසිලුන් පසි	පු ර ද
සුරිය	කුලෙ ක්	පත් රජසිංහ නිරි	පු ස ද
මි රිය	බෙලෙක්	නොතිබිය ලක විරි	ද ර ද

(ලෞචි කුඩා මොහොව්වල)

අ හි ස සො කහිංස ක්

ග රු වු	සිතින් කිවියෙකු කැලනම් වා	ද
ල රු වු	නැණ සියෙන්වුකල සුළුවේ	ද
සු රු වු	ගෝලවරු සිටිනා කල සා	ද
මු රු වු	සහිදු යසනිය කුම කවරේ	ද

(මුංකොටුවේ අබේසිංහරාල)

සි රු	වර රජසිහ නිරිලුගෙ යසපව	ර
කිරි	සිලු ලෙසින් දිලුණෙන් සැම ලොවනොහැ	ර
හ රි	සකහර නිවෙස බබසකසුන් සිසි	ර
පි රි	සිදු කෙලෙස දැනගත හැකිවෙති මෙව	ර

(බින්නැක්තේ සාමි)

සිරි ල ක්	එළිය කල රජසිහ නිරිලුග	ට
සරි ස ක්	සුරුලු මිස වෙන නැත මෙදියන	ට
අණස ක්	පතල කුරවා තිලොව යසස	ට
නිරදෙක්	ඇද්ද වෙන බම උපතින් මෙපි	ට

(කිරිමැටියාවෙ)

ද ශ්‍රී ද ශ්‍රී භ ර ක්

පා ම න්	යමාමහ පෙළහර කරන්දු	ට
ලෝකුන්	බලුලුමා සත්පාය සමාර	ට
පි මෙ න්	අතුරුදන් ගන් බුදුබව වවි	ට
යා ම න්	පෙරපෙ විස කරඹුව අබතුර	ට

(වැලිගල කිවි)

දි න ප නි දි න	ස හ සි සි දි න	ර න හ	දි න
සොමසුන දි න	අ ි දු ජ දු දි න	සි කු රු	දි න
සු රු ප නි දි න	හ ව හි මි දි න	මෙ ගැ ම	දි න
මි බ දි න දි න	අැතිනෙක් දි න	ර කු සො	දි න

(ප්‍රචක්දෙණියේ සවාමි)

අ රු භ ව	පලුමු නැහිසිව මුව දෙවුක් හො	ට
නමහොට	හෙරුවනව බැතිපෙම වඩා කු	ට
අ ද ගෙ ව	ලැබෙන සක්විති ඉසුරක් ලෙස	ට
සි හි ය ව	රැගෙන උගනිවි සහර පෙමහො	ට

(බාලෝවාදය)

ලෙ ඹි සන දනික් නම් ගැලවෙන්නව සස ර
 දෙ වි යැප ලබන්නව උපදෙස ඇන ගෙද ර
 මි වි පිය නැදි මහිල් ඇනව කල අද ර
 ලොව කුරු මුනිදුන්ව පුදකල මෙති ගැඹු ර

(බවෝපහාරය)

හ සු න ක්

ම න්	වහ කුචණු කපු නිලමේ යේම ලැ	ම
දු න්	මව එන්ව අපහසු බව කියාල	ම
බ න්	බර මැතිසලුව අපලක් වෙ රහ	ම
දෙ න්	නව ගොදේ බහෙ ඇති මගෙ උදව හ	ම

(හල්කදලියේ ලේකම්)

බි ද නි න්	අදුරු හෙලිකල දි න ර	දු භ න්
ම ද ප න්	විනේ දනක් හොද පිරි ස	දු භ න්
අග ප න්	තිලෝගුරු අප මුකර	දු භ න්
ගැ ර ද න්	කෙනෙක් නැත මෙදුකට වෙ දු භ න්	

(විපේවික්‍රම මුහුදිරම්)

හිම

